

Rev. Richard Rogan
62 St. Mark's Pl.
New York, N.Y. 10017
AMERICAN HOME
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

Serving Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco,
Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

Ču En-laj dobil več

Podrobna proučitev poročila o Nixonovih pogajanjih na Kitajskem kaže, da so ta prinesla več Kitajski kot ZDA.

WASHINGTON, D.C. — V pet dneh trdih pogajanj je Kitajska dosegla dober del svojih zahtev, med tem ko ZDA skoro nimajo kaj pokazati. Tako je razumljivo, da je bil ob koncu razgovorov na banketu v Šanghaju predsednik kitajske vlade Ču En-laj dobre volje, med tem ko se je predsednik Nixon držal precej resno.

Nixon je, kot je razvidno iz skupnega poročila, sprejel pet načel mirnega sožitja, ki jih je postavil Ču En-laj dejansko že v Zenevi leta 1954, pa so jih tečaj ZDA odklonile. Kasneje se je na njih temelju pogodil z indijskim Nehrujem in jih skušal razširiti tudi drugod po svetu na znani konferenci v Bandungu v Indoneziji, kjer je tedaj vladal Sukarno.

Nixon je priznal, da je Tajvan (Formoza) sestavni del Kitajske in izjavil, da bodo ZDA od tam postopno umaknile svoje vojaške sile, ko "bo prešla napetost v tem delu sveta".

ZDA bodo delale za pravičen in trden mir, poskušale bodo dobiti mir v Indokini s pogajanjem na temelju, da dobe domačini pravico sami odločati o svoji bodočnosti. Če s pogajanjem ne bodo uspeli, se bodo v soglasju s temeljnimi ciljem kljub temu umaknile. Podpirale bodo še dalje Južno Korejo in ohranjale vezi z Japonsko, odobravajo premirje med Indijo in Pakistanom in umik vojaških sil v Jamu in Kašmirju na staro črto premirja.

Kitajska izjavlja, da trdno podpira cilje ljudstev Vietnam, Laos in Kambodže za svobodo, izjavlja, da imajo vsi narodi pravico, da si sami izberejo svoj socialni red. Kitajska se zavzema za zedinjenje Koreje in nasprotuje japonskemu militarizmu.

Večina sveta se strinja z besedami poročila, da je "normalizacija odnosov med Kitajsko in ZDA v interesu vseh dežel", četudi Formoza, Japonska, Južna Koreja in druge države jugovzhodne Azije gledajo trenutno s precejšnjo mero negotovosti na bodoči razvoj svojih odnosov tako do ZDA kot do L. R. Kitajske.

V kanadski Arktiki odkrili olje

CALGARY, Alta. — Pretekli teden so objavili, da je Panarctic Oils Ltd., ki ima tod svoj sedež, odkrila olje na otoku Ellesmere, 700 milj od Severnega tečaja in 1000 milj severno od severnega tečajnika.

Z vrtnji nadaljujejo, da bi dognali, kolikšna so oljna ležišča in če se jih bo izplačalo izkoriščati.

Vremenski prerok pravi:

Delno oblačno, milo z možnostjo dežja. Najvišja temperatura okoli 45.

Ivan Avsenek

Danes zjutraj ob šestih je umrl na svojem domu na 1021 E. 71 St. v Clevelandu Ivan Avsenek, dolgoletni uredniški sodelavec Ameriške Domovine in eden najboljših poznavalcev gospodarskih razmer v Jugoslaviji v zamejstvu.

Rojen v Vrhnjah na Gorenjskem aprila 1889, je študiral v Ljubljani in na Dunaju, bil tečaj I. svetovne vojne v Rusiji, kjer je doživel revolucijo, pa se ob koncu vojne vrnil domov in postal eden od vodnikov gospodarstva v Sloveniji. V zadnjih letih pred drugo svetovno vojno je bil podpredsednik Narodne banke Jugoslavije v Beogradu. Med drugo svetovno vojno je bil med vodniki Slovenske zaveze, pa se umaknil iz Ljubljane po italijanskem zlomu v Rim, kjer je dočkal prihod zaveznikov.

Leta 1950 je prišel v družino v ZDA in se naselil v Clevelandu. Več let je delal v New Yorku za Free Europe, po upokojitvi pa se je vrnil v Cleveland in bil vsa leta do lanskega decembra, ko je težko zbolel, uredniški sodelavec pri Ameriški Domovini.

Zena Stefanija mu je umrla pred par leti, zapustil pa je hčerke Majdo, Marijo Goljevac in Stefanijo. Pokojniku, ki je bil vse življenje zavezen Slovenec in dejaven, veren katoličan, večni mir in pokoj! Hčerkan in ostalemu sorodstvu naše iskreno sožalje!

Pogreb bo iz Zakrajškovega pogrebnege zavoda.

Anarhisti pred sodiščem v Rimu

RIM, It. — Pretekli teden se je začela tu po dveh letih pripravna sodna razprava proti 4 anarhistom, ki so obtoženi umora 16 oseb in ranjenja 106 v vrsti bombnih napadov v Rimu in Milanu leta 1969.

To je politično silno kočljiva stvar, kot so pokazale demon-

Varnostni svet ZN obsodil Izrael radi nastopa v Libanonu

Varnostni svet je včeraj zjutraj v posebni resoluciji obsodil napad Izraela na južni Vietnam in zahteval, da se od tam umakne.

NEW YORK, N.Y. — Napad gverilcev na Izrael pretekli četrtek, pri katerem so bile štiri osebe v Izraelu mrtve, je sprožil trd odgovor Izraela. Močne izraelske letalske in talne enote so udarile na vasi v južnem Libanonu, od koder naj bi arabski gverilci vpadli v Izrael. Libanon je protestiral in se pritožil na Varnostni svet Združenih narodov.

Izraela to ni zadržalo, z napadom na gverilska oporišča v južnem Libanonu je nadaljeval v soboto, pa tudi v nedeljo in še včeraj. Izraelske sile so imele včeraj zjutraj zasedenih pet libanonskih vasi, Habbarjeh, Kfar Shouba, Kfar Hamam, Rachaya Al Fourkhar in Freidess. Prav tako so nadzirale vsa važna pota na tem področju.

Arabska poročila govorijo o bojih gverilcev z Izraelci, proti izraelskim silam pa naj bi nastopile tudi oklopne sile Libanona, med tem ko je sirijsko topništvo streljalo na izraelsko naselje na Golanskem višavju, od koder je del izraelskih sil udaril v Libanon.

V Tel Avivu so objavili, da niso imeli nobenih žrtev zaradi sirijskega streljanja. Vojaški viri trdijo, da je Izrael izvedel sedanjí obsežni napad na Libanon, da prisili tamkajšnjo vlado k odločnemu nastopu proti gverilcem, kot je to storila vlada v Jordaniji.

Varnostni svet je o položaju v Libanonu razpravljaval v soboto, pa je včeraj v resoluciji končno pozval Izrael, naj neha s svojimi napadi na Libanon, umakne od tam svoje oborožene sile in se v bodoče vzdrži vsakega kršenja libanonske meje. Izrael je izjavljal, da je bil njegov vojaški nastop samo odgovor na napade v Libanonu, za katere pa libanonska vlada ne mara sprejeti odgovornosti.

stracije kakih 8.000 levičarskih študentov na dan začetka razprave.

Opozicija odklanja Brandtovi pogodbi

BONN, Z. Nem. — Tekom tridnevne razprave v parlamentu o pogodbah, ki jih je Brandtova vlada sklenila s Sovjetsko zvezo in s Poljsko, so krščanski demokrati to odločno odklonili, ker da bi pomenila odpoved združitvi Nemčije v eno državo.

Pogodbi priznavata tudi sedanjne stanje meja v Srednji Evropi in bi tako do neke mere pomirili Poljsko in Češkoslovaško, pa seveda tudi Sovjetsko zvezo, ki imajo še vedno ali pa že zopet strah pred naraščajočo nemško močjo.

Kljub nasprotovanju obema pogodbama ni prišlo do odprtega napada na nji in zahteve po glasovanju. Do tega bo prišlo v maju ali juniju, ko bo parlament dokončno razpravljal o obeh pogodbah in tudi glasoval o njih odobritvi, ki jo je vlada predložila. Vodnik krščanskih demokratov na Bavarskem J. F. Strauss je obe pogodbi primerjal s Hitlerjevim dogovorom s Stalinom leta 1939, ki pomeni začetek druge svetovne vojne.

Moskva ponuja Ankari prijateljsko pogodbo

ANKARA, Tur. — Diplomatski krogi trdijo, da je Moskva ponudila lani Turčiji prijateljsko pogodbo, slično oni, ki je vezala obe državi v letih 1925-1945. Pogodba je bila odpovedana, ko je Stalin zahteval od Turčije pokrajini Kars in Andahan na vzhodu in nadzor nad morskimi ožinami.

Turčija je postala članica NATO in to ostala. Do Sovjetske zveze je bila hladna zlasti do leta 1960, ko so vojaški prijateljski pogodbam, slično oni, ki je vezala obe državi v letih 1925-1945. Pogodba je bila odpovedana, ko je Stalin zahteval od Turčije pokrajini Kars in Andahan na vzhodu in nadzor nad morskimi ožinami.

Japonska bo dobila več "obogatenege" urana

WASHINGTON, D.C. — ZDA in Japonska so podpisali dogovor o povečanju dobave "obogatenege" urana od 161.000 na 335.000 kg za rabo v japonskih atomskih elektrarnah.

BREZ TAJNIH DOGOVOROV

Predsednik Nixon je sinoči ob svojem povratku v Washington, kjer ga je na letališču pričakalo preko 7.000 ljudi z obema hčerkama, zetom, podpredsednikom S. Agnewom, člani vlade, Vrhovnega sodišča, vodnikov Kongresa in diplomatskim zborom na čelu, v kratkem govoru izjavil, da ni tekom svojega obiska na Kitajskem sklenil nobenega tajnega dogovora z rdečo Kitajsko.

WASHINGTON, D.C. — Predsednik R. M. Nixon se je sinoči vrnil s svojimi sodelavci in spremstvom z obiska v L. R. Kitajski. Njegovo letalo "Spirit of 76" je pristalo na Andrews Air Base letališču ob 9.14. Predsednik in njegova žena sta stopila iz letala očitno vesela, četudi na pogled nekaj utrujena. Predsednik se je nato rokoval s podpredsednikom S. T. Agnewom, ki ga je uradno sprejel in pozdravil, nato pa s člani vlade, Vrhovnega sodišča, vodniki Kongresa in diplomatskega zbora. Podpredsednik Agnew je v kratkem govoru poudaril važnost predsednikove poti, omenil tudi uspešnost nastopa Mrs. P. Nixon pri njenih obiskih med kitajskim ljudstvom ter izrazil veselje, da se je predsednik z vsemi svojimi srečno vrnil domov.

Predsednik Nixon se je zahvalil za pozdrav in sprejem, pa nato na kratko označil pomen in smisel svoje poti na Kitajsko. Poudaril je, da ni tekom svojih razgovorov z Maom in Ču En-lajem sklenil "nobenega tajnega dogovora in da se ni pogajal o usodi drugih narodov za njihovim hrbtom". ZDA niso v teh razgovorih kršile ali opustile nobenih svojih obveznosti do drugih držav.

"Začeli smo dolg proces gradnje mostu preko zaliva, ki deli kitajsko in ameriško ljudstvo," je dejal Nixon. Povedal je, da so bili razgovori s kitajskimi vodniki odkriti, da sta obe strani videli in priznali velike razlike, ki obstoje med obema deželama, pa prišle do zaključka, da se je boljše o teh razlikah razgovarjati, kot pa se zaradi njih vojskovati. Predsednik Nixon je dejal, da so "izgledi za mir za ta ljudski rod boljši, kot so bili kdajkoli po drugi svetovni vojni".

Po svojem kratkem govoru je predsednik s soprogo, hčerkama, zetom in ožjimi sodelavci odle-

Iz Clevelanda in okolice

Razstava domov in cvetja — V mestnem avditoriju bo od 4. do 12. marca vsakoletna razstava Domov in cvetja. Vstopnice dobite 50 centov ceneje v predprodaji v cvetličarnah.

Prestopni dan — Danes, 29. februarja, je prestopni dan, kateri se pojavi v koledarju samo vsaka štiri leta in katerega spremljajo razni stari pregovori. V Ameriki pa pravijo, da ima na Prestopni dan deklet pravico zasnuti fanta. Torej vsaka štiri leta, samo na Prestopni dan!

Druga obletnica — V četrtek, 2. marca ob pol osmih zjutraj bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za pokojnega Jožeta Gazvoda ob drugi obletnici njegove smrti.

Popravek — Johan Cesar, stric Antona Cesarja, 903 E. 218 St., Euclid, Ohio, ki je umrl pretekli teden v Rockfordu, Ill., je bil star 86 let in ne 68, kot je bilo najprej sporočeno.

Seja — Klub slovenskih upokoencev v Euclidu ima v četrtek, 2. marca, ob dveh popoldne redno sejo v navadnih prostorih.

Otvoritev — Od 1. do 4. marca bo v teku velika otvoritev novega urada NATIONAL CITY BANKE na 609 E. 185 St. Na razpolago bodo razne nagrade. — Več v oglasu na zadnji strani lista!

Pogreb — Pogreb Geraldine Dracar, o katere smrti smo poročali včeraj, bo v četrtek ob 9.15 iz Grdinovega pogrebnege zavoda na Lake Shore Blvd. v cerkev sv. Paskaka Baylonskega ob 10, nato na Kalvarijo.

Zadnje vesti

WASHINGTON, D.C. — Državni podtajnik za Azijo Marshall Green je odletel včeraj v Tokio, kjer bo vladí razložil vsebino razgovorov predsednika Nixona z vodniki LR Kitajske. Kasneje bo obiskal še 10 drugih držav jugovzhodne Azije, med njimi tudi nacionalno Kitajsko.

RIM, It. — Predsednik republike je včeraj razpustil parlament in razglasil nove volitve za 7. maj. Izvedla jih bo vlada G. Andreottija, ki je odstopila po komaj 9 dneh zadnje sobote, ko v Senatu ni dobila potrditve.

TAJPEJ, Taj. — Vlada nacionalne Kitajske je obsodila Nixonov obisk v Peking in izjavila, da ne priznava nobenih dogovorov, ki jih je sklenil z "uporniško skupino". Njena pot za rešitev "tajvanskega vprašanja" je še vedno "osvoboditev" kitajske celine izpod rdečih oblastnikov.

TOKIO, Jap. — Predsednik vlade Sato je dejal včeraj v parlamentu, da Japonska priznava, da je Tajvan del Kitajske in da naj bi spadal pod oblast vlade v Peking.

BEJRUT, Lib. — Izraelske sile so se umaknile iz zasadenih vasi južnega Libanona, kjer so hotele uničiti gverilska oporišča. Vanje so prišle redne vojaške sile Libanona. Kljub temu so gverilci že zopet streljali iz Libanona preko meje v Izrael. Prav tako so streljali v Izrael iz Sirije. Izraelsko poročilo pravi, da ni nobeno teh streljanj napravilo kake škode.

DeGaullezem se v Franciji začel krušiti in lomiti

PARIZ, Fr. — De Gaullezem je še vedno gospodar v Franciji, čeprav je De Gaulle že dalj časa v večnosti. George Pompidou, ki je nasledil De Gaulle kot predsednik republike, drži vajeti trdo v rokah in vodi deželo v mednarodni politiki spretno in v soglasju z njenimi silami. Nima tako visokih in obsežnih načrtov, kot jih je imel njegov prednik, zato je Francija tudi v družbi držav svobodnega sveta postala bolj sprejemljiva.

Pompidou je pristal na sprejem Velike Britanije v Evropsko gospodarsko skupnost, ker se zaveda, da bo sicer v njej prevladala Zahodna Nemčija in ne Francija, kot je upal De Gaulle. Postopno je izboljšal svoje odnose z Združenimi državami, ki v času De Gaulle niso bili posebno dobri. Francija zopet sodeluje z ostalimi državami NATO tudi na obrambno-vojaškem polju, četudi je o-

hranila vrhovno poveljstvo nad svojimi oboroženimi silami. Francija in Zahodna Nemčija se še vedno redno posvetujeta in vzdržujeta tesne odnose v mednarodni politiki, toda v tej ni več vodilna Francija, ampak Nemčija. Kancler W. Brandt vodi svojjo politiko "odpiranja proti vzhodu".

V domači politiki je položaj DeGaullovihi naslednikov na zunaj in seveda v narodni skupščini močan, dejansko pa se kruši in ruši, ker vlada ne posveča dovolj pozornosti potrebnim reformam in izboljšanju vsakdanjih razmer. Vprašanje stanovanj je hudo zanemarjeno, reforme, trdijo, da so potrebne v šolstvu in še posebej v socialnem skrbstvu. Gospodarstvo tudi šepa, čeprav ne v taki meri kot v drugih državah svobodne Evrope.

K vsemu temu je prišlo še vprašanje plačevanja, oziroma neplačevanja davkov

predsednika vlade Jacques Chaban-Delmasa. Mož je znan kot bogat človek, pa kljub temu ni plačal štiri leta nobenih davkov. Pri tem ni bilo nobene goljufije, to je vse v redu in v skladu s francoskimi davčnimi predpisi. Levičarji so to iznesli na dan in si predsednika vlade temeljito privoščili. Končno mu ni kazalo drugega, da je preko televizije svoj položaj v celoti razložil in razkril javnosti in jo zagotavljal, da se ni "izogibal" davkov, da je vse, šar je storil, v popolnem skladu z obstoječimi davčnimi predpisi.

V svojem govoru je volivcem dejal, da imajo napadnanj v zvezi z davki in davčnimi zakoni edini cilj onemogočiti njegovo delo kot predsednika vlade. Čeprav je dobil v svojem sporu z opozicijo Chaban-Delmas podporo pri predsedniku republike G. Pompidouju, je njegov položaj vendar močno oslabilen.

Komaj dva dni po njegovem nastopu na televiziji so prišli tisoči jeznih davkoplačevalcev protestirat in demonstirati pred finančno ministrstvo v Parizu.

V javnosti je začelo prevladovati mnenje, da je celoten režim prepleten z oportunistom in korupcijo, med tem ko je bil v času De Gaulle vsaj na zunaj na visoki etični ravni. Nekdo je dejal: Samo poglejte, kako visoki uradniki režima žive danes in kako so pred 10 leti, pa boste čutili, da mora biti nekaj strašno narobe!

Prihodnje leto bodo imeli v Franciji volitve v narodno skupščino. Opozicijske stranke so še vedno razbite in ne kaže, da bodo mogle nastopiti skupno proti vladi, ki je sicer še vedno prepričana, da bo pri volitvah zmaga, toda ta zmaga bo nemara zmanjšala število vladnih poslancev v skupščini za kakih sto.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Avenue — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Združene države:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$20.00 na leto; \$10.00 za pol leta; \$6.00 za 3 mesece
Petkova izdaja \$6.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$20.00 per year; \$10.00 for 6 months; \$6.00 for 3 months
Friday edition \$6.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83

No. 42 Tuesday, Feb. 29, 1972

“Fifty-fifty”, Jalta in delitev Jugoslavije

Pod tem naslovom je dr. Branko Pešelj objavil v Hrvatski reviji XXI. dokumentarno razmišljanje o vprašanju “delitve” Jugoslavije med ZSSR in Zahodne zaveznike. To vprašanje je v razpravah političnih emigrantov prihajalo v povojnih letih, posebno še v zadnjih mesecih ponovno na dnevni red, pri čemer so ga posamezniki večkrat precej po svoje razlagali neoziraje se na dokumente. Razprava dr. B. Pešlja je stvarna, priobčujemo jo v prevodu “Svobodne Slovenije”, slovenskega političnega tednika, ki izhaja v Buenos Airesu v Argentini.

I.

Zadnje čase so bili v Hrvatski reviji, kakor tudi v drugem izseljenskem časopisu objavljeni številni članki, ki napovedujejo možnost delitve Jugoslavije na dve polovici, vzhodno in zahodno, v skladu s sklepi Velikih treh v Jalti v februarju 1945. Pisci teh člankov trdijo, da je med Zahodnimi zavezniki in Sovjeti pred koncem vojne prišlo do sporazuma, znanega pod imenom “fifty-fifty” (50:50), po katerem naj bi Jugoslavija po vojni morala biti razdeljena na dve interesni sferi, eno pod vplivom Angloamerikancev in drugo pod vplivom Sovjetov. V praksi bi to pomenilo dve Jugoslaviji, vzhodno in zahodno, ki bi ju delila meja na Drini. Tito je, pravijo pisci, odbil priznanje tega sporazuma in zato ni bil nikdar izpeljan. Sedaj, ko se zaradi težkega položaja na Bližnjem vzhodu, naporov Sovjetov, da bi prišli do Sredozemlja in jugoslovske državne krize, vodijo med ZDA in ZSSR razgovori o mirni rešitvi problemov na tem delu Evrope, spet postavljajo na dnevni red izbedbo načrta “fifty-fifty”, ki je bil dejansko že pred Jalto sklenjen med Churchillom in Stalinom in po katerem bi morala Jugoslavija biti razdeljena na vzhodno in zahodno sfero političnih in gospodarskih interesov.

Nastaja vprašanje: kaj je resnice v zgornjih trditvah in kaj je sad domišljije avtorjev omenjenih člankov?

Teh člankov sploh ne bi omenjal, če ne bi bili nekateri pisci znani kot razumniki in resni ljudje, od katerih bi se s pravico pričakovalo, da bodo svoje trditve dokazovali s stvarnimi dejstvi in v pravi luči, ne pa z domišljijo in samovoljnimi zaključki. Razen tega mnogi ljudje, ne samo v tujini, temveč tudi na Hrvaškem, jemljejo trditve v teh člankih za veljavne in gojijo upanja, ki nimajo nobene podlage v zgodovinskem dogajanju. Pred kratkim me je neki ugledni obiskovalec iz domovine vprašal, kaj je pravzaprav na stvari, ker kakor je dejal, mnogi doma z velikim upanjem in navdušenjem pričakujejo skorajšnjo uresničitve formule “fifty-fifty”.

Da bi mogli pravilno odgovoriti na postavljena vprašanja, je treba najprej ugotoviti, kaj se je zgodilo na Jalti in pred njo na konferencah, na katerih so razpravljali o političnih razmerah v Jugoslaviji.

Konferenca Velikih treh, Roosevelta, Churchilla in Stalina, je bila v Jalti, na polotoku Krimu, od 4. do 11. februarja 1945 ter so na njej razpravljali tudi o Jugoslaviji. Takrat sta obstajali dve jugoslovske vladi, kraljeva v Londonu, ki ji je predsedoval dr. Ivo Šubašič, in druga v Beogradu, izvršni svet AVNOJ-a, ki mu je predsedoval Josip Broz Tito. Sklep Velikih treh na Jalti se je glede Jugoslavije glasil takole:

“Sporazumeli smo se, da priporočimo maršalu Titu in dr. Šubašiču, da naj sporazum, dosežen med njima, takoj stopi v veljavo in da naj bo nova vlada sestavljena na temelju tega sporazuma.

Prav tako priporočamo, da naj nova vlada, čim bo sestavljena, izjavi:

1) da bo AVNOJ razširjen z vključitvijo članov zadnje jugoslovske skupščine, ki se niso kompromitirali s sodelovanjem s sovražnikom, da bo tako nastala skupna organizacija, ki bo znana kotčasni parlament in

2) da bodo zakonodajna dejanja, ki jih je napravil AVNOJ, prišla zaradi ratifikacije pred ustavodajno skupščino.”

(Glej: Documents on American foreign relations, Vol. VII., July 1944 — June 1945, Princeton University Press, 1947, str. 354.)

Vidimo torej, da na konferenci v Jalti ni v sklepah, ki se tičejo Jugoslavije, niti besedice o razdelitvi na interesna področja, o formuli “fifty-fifty” ali o čem podobnem. Nasprotno, sprejeti sklepi govorijo o utrjevanju enotne Jugoslavije in o načinu, kako to izvesti: Na Jalti niso gledali Jugoslavije sprejeti nobenih drugih, ne javnih ne tajnih sklepov, in so vse drugače kombinacije, ki nasprotujejo omenjenemu stališču Velikih treh, popolnoma neutemeljene.

Kako pa je potem sploh prišlo do formule “fifty-fifty” in kaj pomeni?

(Dalje prihodnjic)

BESEDA IZ NARODA

Glas iz Loraina

LORAIN, O. — Zopet obvestilo o smrti, to je že osmo v letošnjem letu, ki se je šele komaj dobro začelo. Vedno večje vrzeli nastajajo v naši slovenski naselbini; pionirji odhajajo drug za drugim, veliko so storili za slovensko stvar, ki so jo ohranjali včasih z velikimi žrtvami. Delali in gradili so, ustanavljali društva, faro, šolo, narodni dom in še marsikaj.

Vse to je ostalo, oni pa odhajajo naglo, ne da bi bilo za nje kako nadomestilo. Mladi rod je ameriškanski, rastele je v drugih razmerah in se odtujil domači slovenski besedi, pa tudi misli in opustil nekdanje navade svojih očetov in mater. Tak je razvoj in nihče ga ustaviti ne more, le zadržujemo ga lahko do neke mere, v kolikor se ravnamo po zgledu pionirjev.

Stariš Mary Skapin s 1646 E. 33 St., katere smrt sem omenil na začetku, so prišli v ZDA iz Javorja pri Ljubljani okoli leta 1898. Tu sta se jima rodila dva otroka. Leta 1904 se je vsa družina vrnila domov in pokojna je ostala tam do leta 1921, ko je šla znova v ZDA. Dočakala je 71 let, rojena pa je bila v Girardu v Ohio. Mož Andy je umrl nekaj dni pred njo, zapustila pa je hčerko Mrs. Walter Kordeleski ter vnuka Jamesa W. Kordeleski. Bila je članica ABZ št. 6 in faranka sv. Cirila in Metoda.

S pogrebno sv. mašo v cerkvi sv. Cirila in Metoda so jo položili k večnemu počitku na pokopališču Kalvarija. Naj počiva v miru božjem, preostalim naše sožalje!

L. T.

Katarini Anžiček v spomin

TIMMINS, Ont. — Dne 30. januarja je za vedno nehalo biti plemenito srce ge. Katarine Anžiček, rojene Hodnik.

Luč sveta je zagledala pred 86 leti v Razorih (Podlipa) pri Rbniki. Ker ni mogla kmečka zemlja preživljati vseh otrok, se je 16 let stara podala v Ameriko, v neznan svet, ki ima še posebno za mladega dekleta polno vabljevih zanj.

Mlada Katerca je ostala poštena in si je s pridnim delom začela služiti svoj vsakdanji kruh. Kmalu jo je opazil Johan Anžiček, po rodu Dolenjec, in jo je prosil za roko. Ko je dopolnila 18 let, se je z njim poročila in živela v srečnem zakonu do njegove smrti. V zakonu je prvi otrok umrl, potem je svoje plemenito delo začela med slovenskim izseljenštvom. Z njeno pomočjo so Slovenci v Girardu, Ohio, ustanovili Slovenski dom, kateri še vedno uspeva. V tem domu je bila blagajničarka vsa leta, dokler ni začela bolehati in se po moževi smrti preselila k svoji sestri v Racine, Wisconsin. Tam je živela okrog 4 leta in tudi zatisnila svoje blage oči.

Pokojna je bila soustanoviteljica Slovenske ženske dobrodelne zveze, kjer je storila mnogo dobrega. Mnogo paketov ob koncu druge vojne so prejeli neznanji ljudje v njeni prejšnji domovini Sloveniji, ki so jih pripravljale njene roke. Tudi begunci v Spittalau ob Dravi v Avstriji so bili deležni njene darovitosti. Koliko jim je pomagala, ve samo vsemogočni Bog, kateri ji boji pravičen plačnik. Hvala, draga teta Katarina, za vso Tvojo dobroto!

Draga teta, naj Ti bo lahka ameriška zemlja, saj si na svetu storila veliko dobrega in upa-

mo, da uživa večno plačilo v nebesih. Zalujoci sestri Johani Krumberger naše iskreno sožalje.

A. Strojín

Pesem življenja v službi Boga je izpela

KANSAS CITY, Kans. — Nebesa se radujejo, šolske sestre v Kansas Cityju pa žalujemo. Zapustila nas je s. Velimira Simunak, učiteljica 7. razreda v šoli St. John's. Pravzaprav bi se morale veseliti, da je rešena trpljenja in da smo v nji pridobile novo priprošnjico pri Bogu, saj rajna sestra pozna vse naše zadeve in potrebe.

V soboto zjutraj, 19. feb., je njena v trpljenju očiščena duša zletela v božje naročje, v navzočnosti vseh sester, ki so kleče molile okrog umirajoče. Ze dva dni ni mogla dihati. Naenkrat je zaprla usta, nagnila glavo in že je bila preko praga časa — v večnosti. Upamo, da je prišla po njo Marija, saj je imela umirajoča na sebi karmelski škapulir. Mati božja je obljubila srečno smrt vsem, ki nosijo njen škapulir in gojijo ljubezen do Nje. Zvestoba božjemu Ženinu je s. Velimira ohranila do zadnjega diha na zemlji. Ker je bila pesem njenega življenja ljubezen in zvestoba Kristusu, upamo, da sedaj že poje pesem zmagovalstva...

Sv. Cerkev odlikuje redovnice sedaj s tem, da smejo njih trupla čakati pogreba v kapeli. Krsta s. Velimire je bila postavljena tik oltarne mize, ob vzhodni tabernaklji. Farani so neprestano prihajali jo kropiti in vsaka skupina je zmolila rožni venec za rajno. V glavo mi je prišla misel: Vse življenje je sestra nenehno garala za Boga in mladino. Sedaj se pa sme počiti ob vzhodni tabernaklji, ki ga je s toliko ljubeznijo čistila in kinčala. Spi kot utrujen otrok v bližini evharističnega Gospoda.

S. Velimira je bila rojena 15. marca 1908 v fari Sv. Ivana Krstitelja v Kansas Cityju, Kansas. Obiskovala je domačo šolo St. John's, ki jo vodijo naše sestre. Ta postojanka je bila zibelka naše province. Sedemnajstletna je Mary postala novinka in dobila ime s. Velimira. Slovesnost preobleke se je vršila 19. marca 1925 v domači cerkvi, ker je bil novicijat takrat nastanjen v St. John's sirotišču. Prve redovne obljube je opravila leta 1926 tudi v farni cerkvi. Večno zvestoba pa je obljubila čez tri leta v provincialni hiši v Lemontu — 18. avgusta 1929.

Srednjo šolo je mlada s. Velimira dovršila pri Krščanskih bratih v Kansas Cityju, Mo. Seveda je tudi učila v domači šoli. Ob sobotah in v počitnicah se je pa vozila v Avila College, kjer je dobila svoj B.A. degree. S študijem je nadaljevala vsake počitnice, če je le mogla. Na Kansas City University je dobila toliko “kreditov”, da je dobila državno spričevalo, ki ga sedaj zahteva škofija od vsake sestre učiteljice.

Nekaj let pred smrtjo se je vpisala v tečaj za novo metodo matematike in ga srečno dovršila. Sestra Velimira je preživela večino svojega življenja v Kansas Cityju med svojim narodom. Učila je vse razrede v domači šoli in se ustavila v osmem in obnem je bila tudi “principal”. Šest let je bila tudi administrativna Sirotišča St. John. Seveda takrat ni imela časa za učiteljsko službo. Nato je bila po-

slana k Sv. Jožefu Delavcu v Gary. Po dveh letih se je vrnila v Kansas City. Sv. Družina, naša šola, jo je z veseljem sprejela. Srečno je končala svoj šestletni term in se zopet vrnila — kdo bi ji zameril veselje? — med svoje k St. John's. Samo eno leto je še mogla delati kot učiteljica 7. razreda. Pred pet meseci je morala v bolnico. Vrnila se je domov kot neozdravljiva, ker se je rak razširil po notranjih organih. Vedela je, kako je z njo. Vdana v voljo božjo je čakala Gospodovega klika in se pripravljala za odhod. Pri polni zavesti je prešla vse sv. zakramente za umirajoče. Kaka dva dni je umirala. V veliko tolažbo ji je bilo, da ji je poleg sestre smela streči tudi njena rodna sestra Dragica. Dokler je le mogla stati na nogah, je hodila k sv. maši, kjer si je nabrala milosti, da je mogla prenašati trpljenje dneva. Ko ni več mogla vstati, je pa vsako jutro prešla sv. obhajilo v postelji. To je milost, ki je ne more biti deležen vsak bolnik, razen če je v bolnici.

Razen sestre Dragice zapušča rajna še enega polbrata v Detroitu in eno polsestro v Kansas Cityju. Oba sta prišla k pogrebu. Ker je s. Velimira učila tudi pri nas, so dobili otroci prosto, da smo se lahko udeležile pogrebne sv. maše.

Liturgični obredi so se vršili po “novem”. Velikonočna sveča, ki predstavlja Vstalega Kristusa, je gorela pri krsti. Vse je bilo v belih barvah — nič črnine. V prezbitariju je bilo šest duhovnikov. Maševal in pridigal je msgr. John Horvat, župnik. V lepem govoru nam je nakazal, kako vestno je izpolnjevala sv. obljube čistosti, pokorščine in uboštva. Posebno pa je poudaril njeno vdanost v voljo božjo, ko so ji naznanili, da je neozdravljivo bolna. “Naj se zgodi Tvoja volja,” je dejala. S tem nam je dala najboljši vzgled, kako treba vse, kar nas zadene, sprejeti vdano iz božjih rok. Dalje je pridigal še zaklical deklicam, naj zdaj katera sledi s. Velimiri v samostan in zamaši vrzel, ki jo je smrt napravila pri sestrah. Naj nam zdaj s. Velimira izprosi poklicev!

Cerkev je bila natlačena polna. Vsi udeleženci so prejeli sv. obhajilo za rajno sestro, njih učiteljico. Njeno truplo so odpeljali na letališče. Z letalom je bilo prepeljan v Lemont v provincialni dom. Spremljali sta krsto s. Cecilia Adamič, administratorica sirotišča, in Dragica Simunak. V Lemontu so zopet opravili pogrebne obrede, nato so sprejele s. Velimiro medse njene sosesre, ki že dolgo vrsto let čakajo vstajenja na pokopališču sv. Alfonza. Naj vse počivajo v luči in miru! S. Velimira, naj Ti bo lahka zemljica lemontska! Priporočamo Te v molitve vsem, ki so Te poznali in tudi tistim, ki se bodo seznanili s Teboj po čitanju teh vrstic.

s. M. Lavoslava

Misijonska znamkarska akcija

CLEVELAND, O. — Slovenska misijonska znamkarska akcija priredi drugo nedeljo, 12. marca tl., v šolski dvorani pri Sv. Vidu za vse prijatelje in prijateljice slovenskih misijonarjev in misijonark po svetu domač obed, pri katerem bodo na voljo pečene piške ali pa goveja pečenka z vsem, kar spada zraven. Seveda tudi kava in domače pecivo. Vse to samo za \$2 za odraslega, za mlade do 12. leta pa za \$1.25.

Slovenskih misijonskih znamkarjev in znamkaric nas je v Clevelandu toliko, da se niti prešteti ne moremo. Vse to je zdaj na delu, zato je gotovo, da bo tako moralni kakor tudi gmotni uspeh tudi te naše misijonske prireditve lep. Saj pa je

DANAŠNJA VLOGA ZDOMSKE SLOVENIJE

Predavanje dr. Jože Velikonja, profesorja na Washingtonski univerzi, Seattle, Združene države, na “Študijskih dnevih slovenskih izobražencev” v Dragi 4. septembra 1971.

(Nadaljevanje)

Zdomska Slovenija torej ni teritorialna. Prostorske pogojenosti so zdrobljene, funkcijske vezi, ki se doma prepletajo v notranjosti teritorialnega okvira, so v svetu odprte vsem zunanjim motnjam in posegom. Ustvarjanje teritorialne enote v svetu, graditev slovenskih naselbin in slovenskih sosedstev so izseljenci dolgo smatrali za predpogoj “slovenstva v svetu”. Ognomi napori, veliko denarja je bilo vloženo in ga zdomec še danes vlagajo v graditev takih “getov”, v veri, da bo z njimi slovenstvo ostalo, brez njih bi se izgubilo. Varljivost tega mišljenja, ki pač ni svojsko samo za Slovence, je privedla do dileme: ali vzdrževati slovenska naselja, slovenske institucije, fare in trgovine, družabne prostore, domove in zavarovalnice in s tem zagotoviti življenje, ali pa iti po nezadržni poti narodnega izginotja. Nedvomno slovenske institucije zadržujejo asimilacijo, a preprečiti je ne morejo.

Kot soudeleženelec in kot opazovalec sem to dilemo preživljal, zato so moje trditve subjektivno pobarvane. V svetu je teritorialno pogojeno slovenstvo varljivo. Slovenske naselbine v ameriških mestih, ki so jih rojaki zgradili in do danes ohranili — kdo ve, koliko let bo to ohranjanje še mogoče — žive na zelo omejenem prostoru. Omejene pa so tudi v tem, da označujejo za slovensko, kar se v tej naselbini dogaja, četudi so prijemni in posegi zmajčen kompromis med spominsko podobo slovenskih oblik in površno sliko tega, kar naj bi bilo “ameriškansko”. Slovenski emigrant-ski obiskovalci domovine naj vam bodo odmev te zmesi slovenstva in amerikanstva, kajti velik del njih predstavlja ta neizdelani kulturni kompromis.

Zdomska Slovenija sloni le na funkcijskih vezeh. Njena rast in moč sta direktno odvisni od intenzivnosti teh povezanosti z drugimi aktivnimi jedri v zdomstvu, v zamejstvu in v matični domovini. V vsaki funkcijski povezanosti v socialnih skupinah je aktivnost tokov odvisna od obeh aktorjev: vez med njima mora biti živa, pretakanje v obe smeri je za življenje nujno. Enosmerni tok je nezadosten. Odgovornost je torej na obeh soigralcih. Zaman so očitki, kaj vse naj bi zdomeci, ali zamejci, ali ljudje doma napravili, nudili in posredovali. Če ni pretakanje dvostransko, bodo vezi izgubile smisel življenja in usahnile in jih ne bo zlahka oživiti.

V vsaki funkcijski povezanosti v sistemu je nujen smoter. V današnji družbi v svetu vstajajo le vprašanje, kaj naj mi sistem prinese v materialnem pogledu, pač pa tudi, kakšno socialno, kulturno in duhovno obogatitev mi nudi. Revolucionarnost današnje mladine v Angliji in Ameriki — te dežele najbolj poznam — je že prešla iz razdobja rušenja (razen arhivističnih skupin, ki predstavljajo majhno, a tesno povezano skupino) in se preusmerila v iskanje bolj dalekosežnih smot-

naših misijonarjev in misijonark po svetu, hvala Bogu, toliko, da smo na to lahko ponosni. Radi bi, da bi vsakega od vsako izmed njih vsaj malo razveselili s podporo od dohodka tega našega obeda.

Obed bo na voljo od 11.30 pa do 2. ure.

J.S.

trov, pri čemer so dolgi lasje in razcefrane hlače le simboličen odklon nekdanjih in sedanjih prijemov ustaljene družbe.

Čemu? Isto vprašanje bi si morali sami zastaviti: ali je ohranjanje slovenske prisotnosti vrednota sama po sebi, zato ker je slovenska in torej vredna, da jo ohranimo kljub žrtvam; ali pa je vrednota zaradi svoje drugačnosti, ki nas v tujem svetu bogati in plemeniti. To dilemo med splošno in specifično vrednostjo večkrat prebresam, a nimam zadovoljivega odgovora.

Smotnost sistema se ne da meriti z njegovo učinkovitostjo. Medsebojna povezanost členov v sistemu, v našem primeru posameznikov, skupin in naselbin je za kratko dobo mogoča brez pravega smotra, lahko je sama sebi namen, kaže se lahko v visoki številki dopisov, članov, podpornikov ali tudi udeležencev prireditve, da se lahko ponašamo s tem, koliko nas je. Slovenci se že dolgo borimo s svojo “majhnostjo”, ker vidimo v njej nezadostnost za svoj popolni razvoj, ker nekako nismo dorasli sami sebi in si z izgovorom majhnosti lečimo boleš nezadostnosti. Zato smo od nekdanj radi naphivali številke udeležencev na zborovanjih, kongresih, tabornih in volitvah, ker smo si s tem ustvarjali iluzijo pomembnosti.

Smotnost sistema obstaja izven sistema, sistem utesnjuje ali pospešuje delovanje, a v človeških sistemih je smotnost zunanja, intuitivna ali sprejeta vrednota, izhajajoča bolj iz vere kot in organizacijske pogojenosti.

Čemu? Smotnost organiziranega sistema na domačih tleh izgubi smisel za svoj obstoj izven meja s Slovenci naseljenega ozemlja. Teritorialna in suverenost na domačih tleh, v mejah in ob mejah administrativne Slovenije, se izniči stotine in tisoče milj proč od nje.

Aktivnost sistema je odvisna predvsem od energije, ki se pretaka med elementi po vezeh med njimi, vendar sistem in aktivnost v njem potrebujejo zunanje cilje in ne moreta biti sama sebi namen.

(Pred dvema mesecema, koncem junija letos, sem po geografskem kongresu v Victoriji v Britanski Kolumbiji na pacifični obali Kanade, prodril v malo obljudeno in komaj dostopno obalo oceana daleč na severu. Z družino smo se ustavili na viknem bregu. Tišino okolja je motilo nenehno hrmenje visokih valov, ki so se prelivali na peščeno obalo. Tu ob njem ogenj, v odeje zaviti neznanci so si ga zakurili. Tudi mi smo napravili isto: postavili šotor, zakurili ogenj, pripravili spalne vreče, nato sedli in poslušali morje. Družina, tisoče milj proč od Slovenije, brez teritorialnih korenin, vendar funkcijsko povezana s sistemom. V žepu sem imel pisno prijatelja, v katerem mi sporoča podrobnosti tega sestanka v Dragi. Poleg njega tudi arhivistični “Sij” s komentariji o zborovanju. Vez, s smotrom, tanke niti, ki se pletejo preko kontinentov, brez teritorialne osnove, brez zemlje in brez tal.

(Dalje sledi)

— V državi Kolorado je 50 gorskih vrhov visokih nad 14.000 čevljev.

KANADSKA DOMOVINA

Iz slovenskega Toronta

Družbena občila

Zadnjič sem na tem mestu zapisal nekaj besed o tem, kaj so družbena občila in kakšne učinke imajo na svet, na človeštvo in na posameznika. Naj danes omenim še nekaj o vsebini, ki jo ta občila pošiljajo med ljudi. Poskušal bom vsaj na kratko odgovoriti na nekaj vprašanj, ki so vzeta iz praktičnega življenja, in na katera moramo pogosto odgovarjati. Na primer:

Koliko zaleže volivna propaganda v tisku, po radiju in na televiziji? Komu pomaga odločati se, kako bo volil na dan volitev?

Ali zločini in nasilja, ki jih otroci gledajo na televiziji, ustvarjajo mladostne zločince? Ali nedostojni filmi vodijo k nemoralnemu življenju? Ali t. zv. "comics" zavajajo mladino? Eden pravi "da", drugi trdi "ne". Znani Walter Lipman pravi: "Nobenega dvoma ni, da kino, televizija in "comics" navajajo mladino k nasilju in k poželjivosti." Drugi odgovor pa sloni na opazovanju angleških otrok in pravi: "Raziskavanja so dognala, da ni več nasilnosti in zločinskega obnašanja med tistimi, ki hodijo v kino ne glede na to, kaj se v kinu predvaja in ki gledajo televizijo in niso prav nič izbirčni pri programih, kot med tistimi, ki v kinu ne hodijo in televizije ne gledajo." Kdo ima sedaj prav?

Da pridemo do pravega odgovora, moramo imeti pred očmi, da je za obtevanje potrebno dveh: eden piše, drugi bere; eden govori, drugi poslušajo; eden igra, drugi gleda; eden oddaja, drugi sprejema. Sedaj pa vzemimo primer mladega fanta, ki ga sošolci v šoli ne marajo in ga tudi odrasli odrivajo; v njem se s časom nakopiči polno sovraštva do njegove okolice. Sam ne ve, kako bi se maščeval. Pa vidi zločin na televiziji in se hitro nauči, kako naj se znesne nad svojo "sovržno" okolico. Fant je torej prinesel pred televizijski aparat svoje zločinsko razpoloženje. TV program ga je samo poučil, kako naj temu razpoloženju zadosti. Na dečka, ki bi imel pravilno razmerje do družbe, bi tak program ne vplivalo tako slabo; s primerno razlago od strani strašev, bi verjetno vplivalo celo nasprotno, ker bi spoznal, da je zločin nekaj slabega. To se pravi, da vsebina sama kot taka ne deluje. Če ima ta vsebina kakšen učinek, ga ima zato, ker je bil tisti, ki je vsebino sprejemal, tako razpoložen.

Vzemimo volivno propagando po radiju, televiziji in časopisu. Ta propaganda ima v prvi vrsti učinek, ko priporoča tiste, za katerega se je volivec že prej odločil, bodisi, da ga osebnostno pozna, bodisi, da je stalen in zvest pristaš neke stranke in podobno. Večina volivcev je navadno že nekako razpoložena in nagnjena do raznih kandidatov. Človekovo ravnanje, njegova miselnost je namreč produkt njegovega okolja; nanjo vplivajo prijatelji, sodelavci, predvsem pa družina in okolje, v katerem človek raste in se razvija. Vsakdo je namreč član neke skupnosti: družine, cerkve, organizacije, šole. Zato ne postane noben zločinc, če vidimo na televiziji zločine, ker imajo večji vpliv na nas starši, šola, cerkev, sosesčina, prisotnost oblasti in reda. Ta ugotovitev nalaga staršem posebne dolžnosti. Ker ne bodo nikdar prepričali, da bi otroci ne videli ničesar slabega na televiziji, ker ne bodo nikdar skrili pred njimi vsega slabega čtiva, zato je njihova dolž-

nost, da stalno gradijo v svojih otrocih odpor proti slabemu, da bodo otroci znali sami spoznavati, kaj je prav in kaj narobe.

V mesecu dobrega tiska torej ne pozabimo, da bomo sami in da bodo tisti okoli nas gradili v sebi tisto odpornost, ki nas bo naredila za dobre sprejemnike.

P. M.

Zopet je eden odšel, poznalo se bo...

Ni še minil prvi teden postnega časa, ko je v nedeljo, 20. februarja, zjutraj pri prvi maši g. župnik oznanil, da je ponoči vzel slovo od svoje družine, od slovenske skupnosti in od tega sveta g. Frank Demšar. S svojo družino je živel v Torontu na 519 Christie Street. Za njim jokajo: žena ga. Marija, hčerka Marija por. Kavčič, hčerki Marta in Ani, sin Frank in najmlajša, komaj desetletna Silviya. Naj jih tolaži zavest, da je bil ta svet za njihovega očeta in moža solzna dolina, kraj težkega dela, poln skrbi in nadlog. Sedaj ga je pa Stvarnik poklical k sebi, da se spočije. Zaslužil je.

Pok. Frank Demšar je bil doma v Zireh, rojen leta 1905. V mladosti je telovadil pri Orlih in v Fantovskih odsekih. Sel je torej skozi katoliške organizacije, kjer se je navzel krščanskega prepričanja. Tega tudi med okupacijo in revolucijo ni zatajil, zato se je leta 1945 umaknil iz domovine pred komunistično strahovladno in odšel svobodno naproti.

V Torontu je prišel iz korških taborišč v maju leta 1948. Pogodbeno dobo je odslužil na železnici, potem se je pa ustallil v Torontu. Hitro se je znašel, ker je bil priden in podjeten. Ustvaril si je lastno podjetje. Okrog domov in stavb je urejal zemljo, lepšal vrtove in polagal zelenje. Pri svojem delu je bil silno vztrajen.

Bil je tudi delaven član slovenske skupnosti. S svojo družino je bil vse od ustanovitve reden član in podpornik župne cerkve Marije Pomagaj. Tudi slovenski misijonarji poznajo njegovo naklonjenost. Društvo Slovencev Baraga ga ima na seznamu najbolj aktivnih. Kako rad je pomagal pri organizaciji in izvedbi slovenskih dni. Tudi Slovenski dom je pomagal ustanoviti in bil do zadnjega v upravnem odboru. Iz tega kratkega poročila je razvidno, da je z njegovim odhodom nastala v slovenski skupnosti vrzel. Kdo bo stopil na njegovo mesto?

Kako je bil pokojni poznan v slovenski skupnosti, je pokazala njegova zadnja pot na pokopališče sv. Križa. Pogrebno mašo je imel župnik Marije Pomagaj ob krsti globok nagovor. Kljub delavnemu dnevu, bila je sreda, 23. februarja, je bila slovenska cerkev na Manningu polna. Zlasti mnogo je bilo mladine, znak, kako mladi čutijo za mlado Demšarjevo družino, ki je zgubila očeta. V pogrebnem spredu je bilo blizu 80 avtomobilov, v katerih so pospremili zemeljske ostanke pok. Franka Demšarja k zadnjemu počitku. Naj se spomne teli pri Sv. Križu, duša pa v božjem naročju. Zalujoci Demšarjevi družini pa iskreno sozajlje!

Por.

Še en pogreb

V enem tednu smo dva pokopali. Takoj za Frankom Demšarjem je potkal na vrata večnosti tudi g. Matevž Koščak, ki je prišel v to deželo nekako leta 1928. Doma je bil v fari Krka na Dolenjskem. Bil je sam v Kanadi, dokler ni prišla po drugi svetovni vojni za njim družina

na njegovega sina Franceta. Izmed štirih sinov domobrancev se je ta edini rešil smrti in prišel v svobodo. Pokojni Matevž Koščak je bil dober do begunske družine svojega sina. Ob otrocih svojega sina je dočakal 77 let. Pred smrtjo je veliko trpel in si tako zaslužil nebesa. Naj v miru počiva na Gori miru. Bog naj pa tolaži vse, ki žalujejo za njim, zlasti družino g. Franceta in Milke Koščak.

Por.

"Bela Krajina joka"

Kakor smo že zadnjič poročali, smo prejeli knjigo "Odpri grobovi", II. del, ki nosi podnaslov "Bela Krajina joka".

Kdor hoče resnično spoznati, zakaj se je na Slovenskem začela protirevolucija, potem naj bere ta pričevanja živih. Ena značilnost teh zapiskov je, da v njih ni nobenega izliva sovraštva. Priče pripovedujejo strašne zgodbe tako, kot se spominjajo, da so se zgodile, brez pretiravanja in brez olajšavanja. Vtis, ki ga vsebina knjige pusti na bralca, je: da bi se zjokal. Pred duhovnimi očmi takoj vstane vprašanje, ali more biti v človeku toliko hudobije, toliko sovraštva, toliko krvočnoosti? Koliko nedolžne krvi je preteklo samo v Beli Krajini, predno se je sploh organiziral oboježen odpor proti partizanskemu divjanju.

Ceno knjigam smo nastavili na \$4, ker bi radi pomagali založniku, ki je pomagal, da je prišla knjiga na svetlo s svojimi skromnimi finančnimi sredstvi. Uprava Slovenske pisarne 618 Manning Ave. Toronto 4, Ont.

Slovenka deli srečo v južni Afriki

V južni Afriki deluje Slovenka, sestra Marija Vincent Novak in sicer v kraju Keimoes, C. P. 36 let je že v tem kraju, popolnoma ločena od vsega, kar je slovensko. Kako daleč je domovina in nikjer nobene slovenske skupnosti, pa so njena pisma, tako po pisavi, kot po vsebini pravi slovenski biseri. In še več, iz teh pisem izžareva samo sreča. Da bodo bralci videli, da je to res, naj iz njenega zadnjega pisma, ki ga je poslala blagajniku Baragovega misijonskega krožka g. Jakubu Kvasu, navedem samo nekaj najbolj značilnih stavkov.

"Vaše darilo sem sprejela z nepopisno hvaležnostjo. Imamo 450 otrok v naši šoli. Ko bi vedeli, dragi gosodi in vsi, ki tako požrtvovalno skrbijo za nas, kako neizmerno veselje ste nam napravili z vašim darom. Bog lonaj tisočkrat!"

Nič manj kot denarnega daru je bila verjetno sestra vesela dejstva, da se je nekdo z slovenske skupnosti v Torontu spomnil, da misli na njeno delo in ji želi pomagati.

"Na našem misijonu še gre, hvala Bogu, vse lepo naprej. Imeli smo v tem letu lepo število spreobrnjenj, 112 prvih vs obhajil in birmancev. To so naši najlepši dnevi v življenju."

"Jaz sem že 36 let tukaj v Keimoesu. V tem času je bilo že toliko sreče za mene, da je ne bi mogla popisati, čeprav pridejo včasih tudi velika razočaranja, a dobri Bog nas krepa in ščiti. V vseh teh dolgih letih sem že vzgojila na tisoče mladih deklet, precej jih že deluje kot sestre v naši škofiji. Imamo tudi dobre družine, ko so se dečki in deklice vzgajali pri nas."

Imajo pa tudi tam daleč v Afriki težave z mladino, ki zapuščajo starše in gre v mesta loviti srečo. O njih pravi takole: "Zadnje čase imamo precej

težav z našo mladino. Iščejo si delo v mestu, pustijo starše in vse, kar jim je do sedaj bilo drago in mislijo ujeti kar tako tisto srečo, ki je samo za nekaj časa. Zali Bog, vse jih je prevarilo, pridejo nazaj, uničeni, obupani in brez vere, ki je edina opora v življenju. Če bi imeli več duhovnikov, več misijonarjev in sester, da bi lahko bolj pogosto iskali mladino, ki tava in išče pa ne najde."

Kako lepo in pravilno je sestra nakazala rešitev problema današnje mladine: *Ko bi imeli ljudi, da bi bolj pogosto iskali mladino, ki tava...!* Kaj ni to klic, ki velja tudi Slovincem v Kanadi in drugje po svetu.

"Naše šole so napolnjene in ni nam dovoljeno zidati novih. Država jih zida tud tukaj. Molimo, da bi nam še ostale šole, saj je katoliška šola prava podlaga za dobro družino."

Ali slišite Slovenci, ki bi radi imeli dobre družine, pa pošiljajte zaradi nekaj dolarjev otroke v nekatoliške šole! Poslušajte sestro-Slovenko, kje je podlaga dobrih družin. Hvala Vam, sestra Marija Vincent!

Misijonski por.

Pokojnemu F. Demšarju v spomin

Cleveland, O. — Prejšnjo nedeljo me je poklical svakinja iz Hamiltona. "Brežnikarjev Franc v Torontu je nenadoma umrl", je rekla. "Brežnikarjev" smo mu rekli, ker je bil doma za Brežnikom pri Zireh. Ko je bil star 10 let, je zgubil očeta v I. svet. vojni. S 14 leti se je šel učiti za čevljarja. Vse življenje je bil garač in kar se je namenil, je tudi izpeljal. Zadnji načrt, da bi živel še 20 let in dočakal starost svoje pokojne matere, se mu pa ni posrečil. To pač ni bilo odvisno od nejga.

Ko je pristopil k "Orlu", sva postala prijatelja in potem skupaj delala mnogo let v društvu in v delavnici. Spominjam se, kako trdo je nastopil vaditelj, da je nerodnega kmečkega fanta navadil korakati. Vsak drug bi užaljen odšel, on je pa rekel: "Nič! Pa mora iti!" In je šlo. Pri naslednjih Zvezinih tekmah je bil že prvak v nižjem oddelku na orodju. Kot pomočnik je neke sobote zvečer v vnevi za telovadbo pozabil pospraviti svoje orodje. Tudi jaz bi bil rad šel v dom, pa sem kot vajenec moral pomesti in pospraviti delavnico. V jezi sem napel njegovo kneftrto na trinožnik tako, da je v peneledek ni mogel sneti s stola. ". . . menski brilzgovce" je rekel in rešil vozlo za gledu Aleksandra Velikega. Upam, da mi je že davno odpustil ta greh.

Po razpustu "Orla" je nadaljeval v Fant. odseku. Tudi tu je zmagal v smuč. teku. Pok. Ivo Kermavner, ki nas je učil smučanja, ga je štel med najboljše smuč. tekače. Žal, da so bile smuč. tekme Fant. zveze v zadnjem trenutku odpovedane.

V kritičnih 30ih letih je pomagal ustanoviti čevlj. družbo "Sora" in kot trg. potnik največ pripomogel k njenemu napredku.

Med vojno se ni dal premotiti lepim besedam OF in ko so po umiku Nemcev partizani zasedli Ziri, se je z drugimi čevljarji preselil v Kranj, od tam pa bežal na Koroško. Pod Ljubeljem je iz treh polomljenih koles sestavil en uporaben bicikel in z njim nadaljeval pot v Vetrinj.

V taborišču Liechtenstein pri Judenbergu ni počival; delal je čevlje za kmete v okolici. S tem je zaslužil malo hrane in en mesec zapora, ker se je oddaljil lo km iz taborišča.

Pri prvi priliki se je javil za izselitev v Kanado — na delo. Po obveznem enoletnem delu v

gozdu je prišel v Torontu in kmalu postal samostojen podjetnik, obenem pa rad pomagal pri cerkvi Marije Pomagaj in na letovišču. Pri delu mu je neustrudno pomagala žena Marija, ki je prišla za njim iz domovine. Eni hčerki so se pridružile še tri in en sin, ki sedaj nedorasli zalujejo za svojim dobrim očetom.

Bog mu ni dal posebnih talentov, a on je to daleč nadomestil z železno voljo. Tudi diplomat ni bil, ampak je prav po žirovsko odkrito povedal, kar je mis-

Pak:

OLIMPIJSKE DROBTINICE

Enajste zimske olimpijske igre v Sapporu na Japonskem so minile, olimpijsko zastavo so izročili ameriškemu mestu Denver, Colorado, kjer se bodo vršile XII. zimske olimpijske igre leta 1976.

Igre so bile spet veličastna športna prireditve, ki je organizatorno potekala vzorno, združevala narode, spole in poklice, delavec je tekmoval s študenti, gospodinja in mati, kot tudi npr. 14-letno dekle Kathy Kreiner iz Kanade. Vsi so vložili za to veliko mednarodno športno srečanje več let naporov, odpovedi in žrtvovanj...

Rezultate poznate, če ste se zanje in za tekme zanimali in jim lahko sledili na TV zaslonih celih 30 ur, ali po radio oddajah in časopisnih poročilih. Rad bi zbral nekaj morda manj znanih zanimivosti, ker iz drobtin je sestavljen kos, iz takih kosov pa celotno olimpijsko gibanje in prireditve.

Proge so bile odlično pripravljene in tehnično zahtevno izpeljane, kljub vremenskim neprijetnostim vzorno oskrbovane. 3000 vajakov in cel štab strokovnjakov jih je pripravljalo, oskrbovalo in popravljalo. Prirediteljem je nebo v vseh ženskih s m u k i h panogah (in večini drsalnih) hudo nagajalo. Vsakokrat je pred in med tekmovanji hudo snežilo, da so tekmovalci težko sledili smeri med barvnimi zastavicami, kot imenujejo vratca, skozi katera morajo tekmovalci smučati. Večina tekmovalnih prog je bila dodelanih in izpeljanih že lani, ko je bila na njih že nekaka mednarodna generalka. Bile so proge v primeri v evropskimi v Alpah počasne, ker Sapporo leži blizu morja, ozračje je vlažno in osojeno, kar vpliva na trdoto prog. S posameznih startov se je morje videlo in od tam je izgledalo, kot da se bodo proge končale v samem morju. Alpske proge so bolj ledene, tod pa je večno sneženje onemogočalo trdnost prog, zato so npr. tekmovalci v isti disciplini imeli kaj različne tekmovalne pogoje. In sibirski veter je doprinašal svoje težave k v r e m e n s k i m spremembam. Vlažnost ozračja se je pokazala predvsem na bob in sankskih progah, ki morajo biti čim trdnješe, ja celo ledene...

Ameriške kot tudi kanadske izbranice je zasledovala smola že v pripravah in na zbirnih tekmovanjih za igre. Osemnajstletna smučarka Betsi Clifford, mlad in velik tekmovalni v Kanade, si je na zadnjih treningih v Švici poškodovala pri smuku obe peti in gležnji, razočarana je morala namesto v Sapporo v mavec in v pokoj, odpovedala se je tekmovalnemu smučanju in posvetila se bo študiju. Leta dela za izgubljene nade!

Umetnostna drsalka Ruth Hutchison je trenirala nekaj let po 8 ur dnevno, potovala, tekmovala itd., in po večletnih naporih

lil. Kljub temu ga je prišla kropit množica prijateljev in cerkev Marije Pomagaj je bila v sredo dopoldne tako polna, kakor je cerkev Sv. Vida samo ob pogrebnih največjih odličnikov. G. Dušanu Klemenčiču in nepoznanemu pevcu pred oltarjem čestitam k odličnemu petju!

Najin mojster je večkrat rekel, da mora človek delati iz veselja do dela in ne radi plačila. Takrat nisem verjel, da bi bil kak tak človek na svetu, sedaj pa vem, da je bil pokojni eden tistih. Čeprav je počitek zaslužil, prosim Boga, naj mu da kako zaposlitev, da mu ne bo dolg čas v nebesih.

Na svidenje, dragi prijatelj! A.Z.

movali so: V tekih in nordijski kombinaciji Janez Gorjanc, alpske discipline je vozil Marko Kavčič, skakali so 4 korajžni skakalci. Marjan Mesec, Peter Stefančič in mlada brata Korošič, Danilo in Drago Pudgar, ter hokejist... Slovenski tekmovalci, ki so sodelovali na Japonščini so bili "fejst", samo oblečeni "nekonkurenčno" v primeri z ostalimi. (Tako trdijo in pišejo slovenski športni poročevalci.) Nevoljo so povzročili tudi nekateri, ki niso menda dovolj strumno korakali. Res je, da so olimpijske igre najbolj izbrano mednarodno srečanje in potihoma narodi tekmujejo tudi v zimski in smučki modri s svojimi zastopstvi...

(Dalje sledi)

Zgubljeni predmeti

Na strokovnem posvetu v Rimu so ugotovili vodilni nameščenci uradov za najdene predmete, da ljudje izgubljajo ključke in listnice predvsem v oktobru, očala in nakit v juniju, največ prijav o izgubi poročnih prstanov pa je v avgustu.

Moški dobijo delo

Moški dobi delo Pomivalce posode in nosač, za ponosi.

SORN'S RESTAURANT
6036 St. Clair Ave.
361-5214 (44)

Ženske dobijo delo

Delo za žensko Išče se ženska, da bi skrbela za bolno ženo. Dobila bi svojo sobo in hrano in plačo po dogovoru. Kličite 481-3486. (43)

MALI OGLASI

Hiša naprodaj Dobra 2-družinska, 5-5, prava cena za hitro prodajo, na 1251 E. 74 St. Kličite po 4. uri 845-1912 in vprašajte za Mary. (47)

V najem Lepo 4-sobno stanovanje s kopalnico, zgoraj, se odda odraslim na 722 E. 162 St. Oglasite se osebno. (42)

Iščejo stanovanje Pet odraslih iščejo enodružinsko hišo, 6 ali 7 sob, v najem od E. 55 do E. 74 St., blizu St. Clair Ave. Kličite 881-3481. (45)

Naprodaj Dve hiši na 1221 East 60 St. za samo \$4.000. Joseph Jakomin, telefon EN 1-2960. (43)

V najem Oddamo 6-sobno stanovanje, 3 spalnice, v okolici St. Clair Ave., in E. 74 St. Samo odraslim. \$75.00 HE 2-1038 (45)

Hiše naprodaj Dohodninski bungalov, \$93 mesečnega dohodka in 5-sobno stanovanje. Cena samo \$13.900. Zidan bungalov v Euclidu, 3 spalnice. Cena samo \$25.900. Pri jezeru s privilegiji, zidana kolonialna hiša, 3 velike spalnice, velika kuhinja, jedilnica, dnevna soba, vsa podkletena, dvojna garaža. Lastnik prestavljen. Mora biti prodana. Pokličite za ogled. PERME REALTY 26100 Brush Ave. 731-4300 (43)

Kupim peč Kupim rabljeno "pot belly" peč na drva. Kdor jo ima za prodati, naj kliče 731-4709. (43)

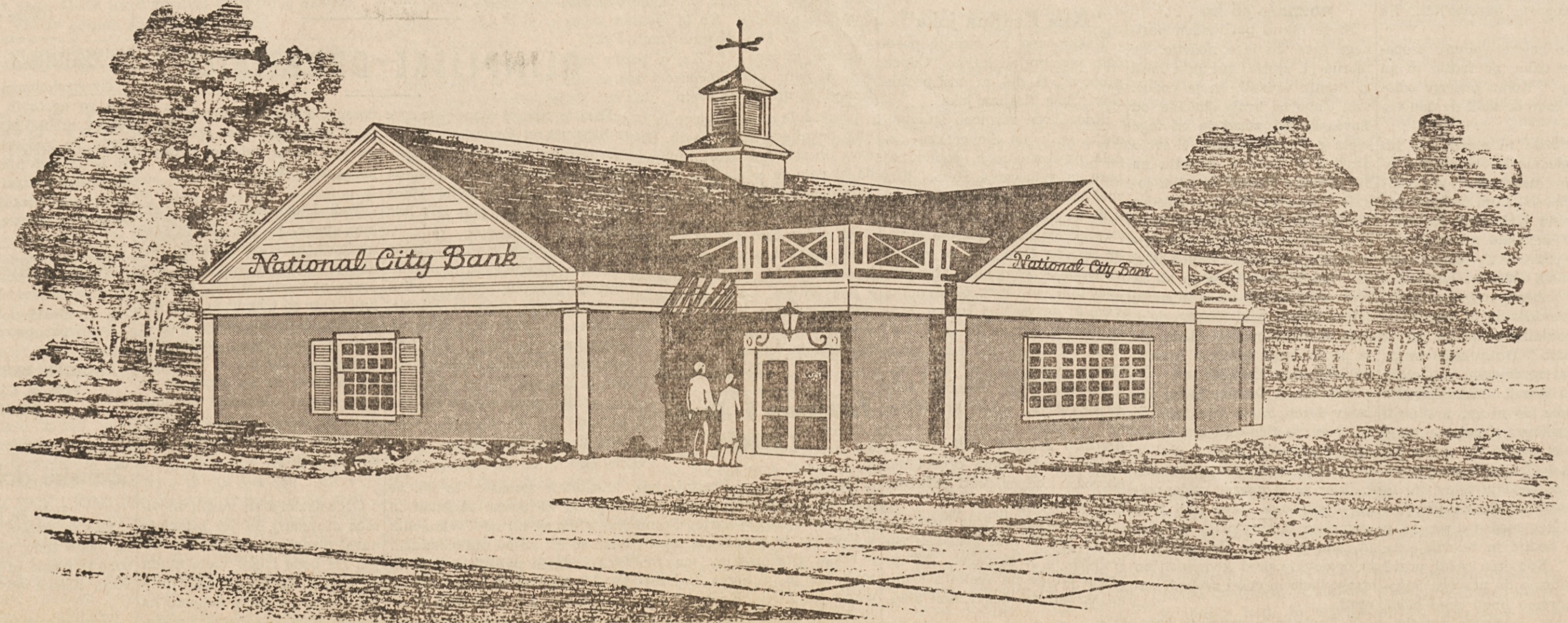
Prodaj Ugodno prodam veliko aluminijasto napuščno avtno streho s stojali, skoro nova. Oglasite se osebno na 1392 E. 53 St. ali kličite 361-0869. (29, 2, 3 mar)

VELIKA OTVORITEV

1. 2. 3. IN 4. MARCA

URADA NATIONAL CITY BANKE
NA EAST 185 - MONTEREY AVENUE

609 EAST 185TH STREET

URE VELIKE OTVORITVE:

V sredo, 1. marca 9. dop. do 3. pop. V petek, 3. marca 9. dop. do 3. zv.
V četrtek, 2. marca 9. dop. do 6. zv. V soboto, 4. marca 9. dop. do 3. pop.

POSEBNOST:
PAUL WILCOX

zvezdnik "Polka Varieties"

OSEBNO

V sredo, 1. marca 9. dop. do 11. dop.
V petek, 3. marca 5. pop. do 7. zvečer
V soboto, 4. marca 11. dop. do 1. pop.

DOBITE VELIKE OTVORITVENE NAGRADE!

1 NAGRADA

Počitnice za dva v Disney World v Floridi, vključno povratni jet polet.

2 NAGRADA

GE prenosni barvasti televizor

3 NAGRADA

Panasonic Stereo z AM-FM multiplex radio

Samo pridite in se registrirajte.
Ni treba, da ste navzoči, da zadenete!
Žrebanje bo v soboto, 4. marca, ob 3. popoldne.

NATIONAL CITY BANK

a friend you can bank on

EAST 185TH-MONTEREY OFFICE
609 EAST 185TH STREET

Member FDIC

DARILA! Z VSAKO NOVO VLOGO!

(Dokler jin imamo — vloge morajo ostati vložene eno leto)

SAMO NA OTVORITVENE DNI

V sredo, četrtek, petek in soboto — 1. 2. 3. in 4. marca.

FOR ONE \$100 ACCOUNT (Checking or Savings) YOUR CHOICE OF:

a Hostess Electric Bun Warmer

or a Hostess Electric Casserole

FOR ONE \$200 ACCOUNT (Checking or Savings) YOUR CHOICE OF:

a 12-piece Imported Candle-holder Set (includes 8 tapered 11" candles)

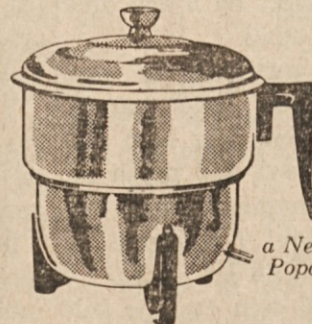

or a 3-piece printed bath towel set (choice of colors)

or a 5-piece Coffee Mug Set with storage caddy

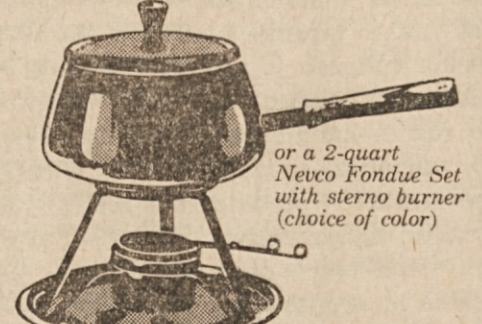
FOR ONE \$250 ACCOUNT (Checking or Savings) YOUR CHOICE OF:

a Nelson Electric Popcorn Popper

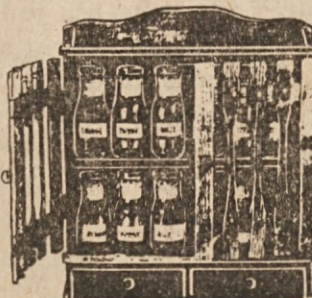

or a Beacon Thermo-weave Blanket (choice of colors)

or a 2-quart Neveo Fondue Set with sterno burner (choice of color)

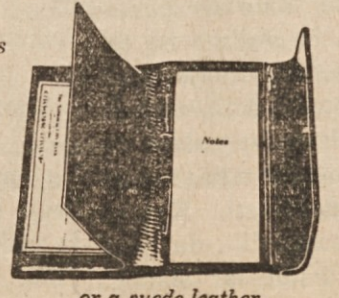
FOR ONE \$500 ACCOUNT (Checking or Savings) YOUR CHOICE OF:

a Spice and Condiment Cabinet in hand-finished hardwood with 12 apothecary jars

or a beautiful strand of hand-knotted cultured pearls

or a suede leather clutch purse wallet